

Solidariteitsbezoek aan vluchtelingen, kerken en hulporganisaties in Griekenland 13-18 maart 2022

Samenvatting	2
Summary	3
1. Introductie en aanleiding	4
2. Doelstelling van het bezoek	5
3. Reisprogramma – data, partners en schema	5
4. Vluchtelingen in Griekenland	6
5. Bevindingen	6
5.1. Juridische bijstand voor mensen die vastlopen in het asielsysteem is verminderd	6
5.2. Contact tussen vluchtelingen en de Griekse samenleving helpt bij integratie	7
5.3. Vluchtelingen kunnen na afwijzing van hun aanvraag geen kant meer op	8
5.4. Voor nieuwkomers is goed onderwijs en job coaching nodig	9
5.5. Kerken spelen een belangrijke rol in de hulpverlening en dragen bij aan draagvlak voor integratie van nieuwkomers	9
6. Aanbevelingen	10
6.1. Juridische bescherming	10
6.2. Integratie	10
6.3. Mensen van wie de asielaanvraag is afgewezen	10
6.4. Hulp aan nieuwkomers met onderwijs en job coaching	10
6.5. Bijdrage kerken aan hulpverlening en draagvlak voor nieuwkomers	10
Bijlagen	11
1. Oproep Geloof en Samenleving van de Remonstranten	11
2. Persbericht - Solidariteitsbezoek Raad aan vluchtelingen Griekenland	13
3. Samenstelling delegatie	14
4. Van dag tot dag - de weblogs	14
5. Achtergrondinformatie over bezochte partners	15
6. Eerdere Statements kerken over Griekenland	17
7. Enkele artikelen over vluchtelingen in Griekenland	18
8. Fotobijlage	20
9. Brief waarin Synyparxis bedankt voor de steun	23

Samenvatting

Van zondag 13 tot en met vrijdag 18 maart bezocht een delegatie van de Raad van Kerken in Nederland kerken en hulporganisaties die zich inzetten voor vluchtelingen in Griekenland. Dit land aan de Europese zuidoost grens vangt al jarenlang veel vluchtelingen op, maar voelt zich in de steek gelaten door Europa.

Het bezoek had in de eerste plaats als doel solidariteit te betuigen met Griekse kerken en hulporganisaties. Zij zetten zich in hele moeilijke omstandigheden in voor vluchtelingen in Griekenland. In de tweede plaats wil de Raad van Kerken de situatie van vluchtelingen in Griekenland nadrukkelijk onder de aandacht brengen van de miljoenen Nederlandse kerkleden en politici in Den Haag. De reis zal zeker ook als spiegel kunnen dienen voor Nederland, dat meer voor vluchtelingen kan en moet doen.

Juist op het vasteland van Griekenland is de situatie schrijnend. Veel mensen wachten jarenlang in kampen, honger komt regelmatig voor. Reden voor de Raad van Kerken om juist hierheen te gaan. Allereerst werd Thessaloniki bezocht waar de NGO Naomi werkzaam is. Vervolgens Katerini, waar de Grieks Evangelische Kerk een hulpprogramma heeft. Daarna ging de delegatie naar Athene en bezocht Apostoli, dat voedselpakketten verspreidt, Synyparxis dat kinderen opvangt, het Rooms-Katholieke Caritas en de Greek Council for Refugees die zich inzet voor juridische hulp. Zowel in Thessaloniki als Athene werden vluchtelingenkampen bezocht. In Athene was ook een ontmoeting met de Nederlandse plv. ambassadeur.

Na een week van waarnemingen en gesprekken met Griekse kerkleiders, medewerkers van NGO's, functionarissen, journalisten en vooral ook vluchtelingen zelf, neemt de delegatie deze belangrijke conclusies mee naar Nederland:

1. De juridische bijstand voor mensen die vastlopen in het asielsysteem is verminderd, maar er is wel grote behoefte aan.
2. Contact tussen vluchtelingen en de Griekse samenleving helpt bij integratie.
3. Vluchtelingen kunnen na afwijzing van hun aanvraag geen kant meer op en blijven verstoken van hulp en enige vorm van perspectief.
4. Voor nieuwkomers is goed onderwijs en job coaching nodig.
5. Kerken spelen een belangrijke rol in de hulpverlening en dragen bij aan draagvlak voor integratie van nieuwkomers. Via parochies en gemeenten zijn ze goed geworteld in de samenleving.

De Raad van Kerken komt daarom tot de volgende aanbevelingen:

1. Juridische bescherming
 - Breng de juridische bijstand voor mensen die vastlopen in het asielsysteem op peil, inclusief capaciteit voor kerkelijke organisaties en NGO's die juridische hulp verlenen.
 - Maak in Europees verband afspraken over het niet terugsturen naar onveilige landen.
2. Integratie
 - Centra voor opvang van vluchtelingen en migranten mogen geen detentiecentra worden. Houd de centra open zodat contact van vluchtelingen met de Griekse samenleving mogelijk blijft.
 - Ondersteun kerkelijke en NGO programma's voor de integratie van vluchtelingen financieel en geef deze de nodige ruimte.
3. Mensen van wie de asielaanvraag is afgewezen

- Begeleid afgewezen asielzoekers naar een duurzaam perspectief, geef hen daarbij de benodigde juridische en maatschappelijke ondersteuning, en het nodige voor het dagelijks bestaan.
 - Zorg ervoor dat hulp die met een humanitair oogmerk aan vluchtelingen wordt verleend niet wordt gecriminaliseerd.
4. Hulp aan nieuwkomers met onderwijs en job coaching
- Steun kerkelijke organisaties en NGO's die nieuwkomers onderwijs en job training bieden.
5. Bijdrage kerken aan hulpverlening en draagvlak voor nieuwkomers
- Erken de rol van kerken en hun leiders en stimuleer het gesprek tussen kerken en de overheid en de samenwerking tussen kerken onderling en met NGO's.

Summary

From Sunday 13 to Friday 18 March, a delegation from the Council of Churches in the Netherlands visited churches and aid organizations that are committed to refugees in Greece. This country on Europe's southeast border has been hosting many refugees for years, but feels abandoned by Europe.

The main purpose of the visit was to show solidarity with Greek churches and aid organizations. They are committed to refugees in Greece in very difficult circumstances. In the second place, the Council of Churches wants to bring the situation of refugees in Greece to the attention of the millions of Dutch church members and politicians in The Hague. The trip will certainly also serve as a mirror for the Netherlands, which can and must do more for refugees.

The situation is particularly dire on mainland Greece. Many people wait in camps for years, hunger is a regular occurrence. Reason for the Council of Churches to go here. First of all, Thessaloniki was visited, where the NGO Naomi operates. Then Katerini, where the Greek Evangelical Church has services. The delegation then went to Athens and visited Apostoli, which distributes food parcels, Synyparxis, which takes care of children, the Roman Catholic Caritas and the Greek Council for Refugees, which is committed to legal aid. Refugee camps were visited in both Thessaloniki and Athens. In Athens there was also a meeting with the Dutch deputy ambassador.

After a week of observations and conversations with Greek church leaders, NGO employees, officials, journalists and especially refugees themselves, the delegation takes these important conclusions to the Netherlands:

1. Legal assistance for people who get stuck in the asylum system has been reduced, but there is a great need for it.
2. Contact between refugees and Greek society helps with integration.
3. Refugees have no way out after their application has been rejected and are deprived of help and any form of perspective.
4. Newcomers need good education and job coaching.
5. Churches play an important role in aid provision and contribute to support for the integration of newcomers. They are well rooted in society through parishes and municipalities.

The Council of Churches therefore makes the following recommendations:

1. Legal Protection

- Upgrade legal aid for people stuck in the asylum system, including capacity for church organizations and NGOs providing legal aid.
- Make agreements in a European context about not returning to unsafe countries.

2. Integration

- Refugee and migrant reception centers should not become detention centers. Keep the centers open to allow refugees to interact with Greek society.
- Financially support church and NGO programs for the integration of refugees and give them the necessary space.

3. People whose asylum applications have been rejected

- Guide rejected asylum seekers to a sustainable perspective, providing them with the necessary legal and social support, and the necessary for daily life.
- Ensure that aid provided to refugees for humanitarian purposes is not criminalised.

4. Help newcomers with education and job coaching

- Support church organizations and NGOs that provide education and job training to newcomers.

5. Contribution of churches to aid and support for newcomers

- Recognize the role of churches and their leaders and encourage church-government dialogue and collaboration between churches and with NGOs.

1. Introductie en aanleiding

Van zondag 13 tot en met vrijdag 18 maart bezocht een delegatie van de Raad van Kerken in Nederland kerken en hulporganisaties die zich inzetten voor vluchtelingen in Griekenland. Dit land aan de Europese zuidoost grens vangt al jarenlang veel vluchtelingen op, maar voelt zich in de steek gelaten door Europa.

De Raad van Kerken zet zich al jarenlang in voor een humane opvang van vluchtelingen, in Nederland, maar ook in Europa, via deelname aan de Churches' Commission for Migrants in Europe (CCME). Aan de CCME nemen 36 kerken uit 19 Europese landen deel. In oktober 2021 deed de algemene vergadering van de CCME een krachtiger oproep aan Europeanen en hun overheden als ook kerken op om opnieuw een miljoen kwetsbare vluchtelingen en migranten op te vangen.

Aanleiding tot het bezoek aan Griekenland was een verzoek van de werkgroep Geloof en Samenleving van de Remonstranten. (Brief, augustus 2021). Zij vroegen aandacht voor:

- de enorme problemen zowel op de eilanden als op het vasteland van Griekenland met de opvang van vluchtelingen,
- signalen van het terugsturen van vluchtelingen naar Turkije,
- het feit dat door de slechte behandeling veel vluchtelingen proberen door te reizen naar West-Europa,
- de slechte economische situatie in Griekenland, waar na jaren van bezuinigingen veel van de bevolking wordt gevraagd om vluchtelingen op te vangen,
- dat er gelukkig veel en goed werk wordt verricht door talloze NGO's.

De in Thessaloniki werkzame NGO Naomi nodigde de Nederlandse kerken uit om op bezoek te komen.

2. Doelstelling van het bezoek

Nadat de Raad van Kerken besloten had gehoor te geven aan de uitnodiging, werd het doel van het bezoek bepaald:

- a. Solidariteit betuigen met Griekse kerken en Ngo's die zich in buitengewoon moeilijke omstandigheden inzetten voor vluchtelingen in Griekenland, met oog voor de ingewikkelde positie waarin sommige kerkleiders zich bevinden in een context waarin steun aan vluchtelingen onder druk staat, en met aandacht voor wat zij van Nederlandse kerken en organisaties verwachten.
- b. Publicitaire aandacht in Nederland genereren bij:
1. de eigen kerkelijke achterban, door deze te informeren, te bemoedigen en te voeden met een tegenverhaal; Let us save another million (CCME)
 2. bredere Nederlandse publiek inzake de grove schendingen van de mensenrechten op Europees grondgebied, gefinancierd en uitgevoerd door Europese instituties
 3. de Nederlandse overheid en politiek, voor de falende opvang van vluchtelingen op Europees grondgebied en de dubbele rol van de EU. Het zien van Nederlandse kerkleiders op bezoek in Griekse kampen kan daarbij een sterk signaal zijn.

3. Reisprogramma – data, partners en schema

In overleg met de Griekse partners kwam het volgende reisschema tot stand:

Zondag 13 maart

- Vlucht Amsterdam - Thessaloniki

Maandag 14 maart

- Bezoek aan NGO Naomi, informatie over ontvangst, advies, integratie en toerusting aan vluchtelingen om zelf hun leven in de hand te nemen.
- Bezoek aan kamp Diavata
- Bezoek aan Casa Base, naast kamp Diavata: een veilige ruimte voor vrouwen en meisjes
- Uitwisseling met experts op het gebied van politieke vluchtelingen

Dinsdag 15 maart

- Gaarkeuken van de Greek Orthodox Metropolis of Neapolis and Stavroupolis.
- Reis naar Katerini
- Perichoresis. Presentatie van het werk van Perichoresis, bezoek aan voedsel- en kledingbank, en Social Cooperative Enterprise 'Peri-Ergon'
- Reis naar Athene

Woensdag 16 maart

- Ronde tafel, georganiseerd door Synyparxis
- Soupkitchen Stathmos Larissis (Apostoli)
- Nikea Shelter of Unaccompanied minor Refugees - lunch met de kinderen
- Nederlandse ambassade, Ontmoeting met dhr. Ter Kuile, plaatsvervangend ambassadeur.
- Bezoek aan Aartsbisschop Ieronymos, Archdiocese of Athens (Apostoli)

Donderdag 17 maart

- Kamp Schisto, onder leiding van Greek Council for Refugees
- Ontmoeting met aartsbisschop Theodore Kontidis S.J. van Athene
- Bezoek aan een programma van Caritas
- Tweede ronde tafel, georganiseerd door Apostoli
- Gesprek met Ingeborg Beugel, journaliste in Athene

Vrijdag 18 maart

- Evaluatie. Afspraken voor vervolg. Vlucht Athene - Amsterdam

4. Vluchtelingen in Griekenland

Griekenland werd in de voorbije vijftien jaar door opeenvolgende crises zwaar getroffen. Het land werd hard getroffen door de wereldwijde financiële crisis van 2008-2016. In 2015 kwam de grote toestroom van vluchtelingen uit onder Syrië (1,5 miljoen) die met name op de eilanden tot dramatische toestanden leidde. In 2019 volgde de Covid pandemie die het land lam legde, momenteel bereidt Griekenland zich voor op de komst van vluchtelingen uit Oekraïne. Men rekent voorlopig op een toestroom van 40.000 vluchtelingen uit Oekraïne.

Desondanks lijkt het land zich weer te herstellen. De druk op de eilanden door de toestroom van vluchtelingen is geweken. Vluchtelingen zijn verspreid over het land ondergebracht in centra. Nu de Corona pandemie geweken lijkt te zijn, bereidt het land zich voor op de komst van toeristen. Het land zit weer in de lift.

Enkele gegevens

Griekenland telt ruim 10,5 miljoen inwoners. Ongeveer twee derde van de bevolking woont in de steden. Een kwart van de bevolking woont in of rond Athene.

Vergrijzing. Griekenland is snel aan het vergrijzen. Griekenland heeft een laag vruchtbaarheidscijfer: tussen 1,3 en 1,4. Het geboortecijfer (8,5‰) is lager dan het sterftcijfer (11,2‰). Ongeveer een kwart van de bevolking is ouder dan 65 jaar. De bevolking van Griekenland krimpt.

Etniciteit. De bevolking bestaat voor het grootste deel uit etnische Grieken. Het land heeft een erkende moslimminderheid waartoe Albanen, Turken en Bulgaren gerekend worden. Daarnaast zijn er kleinere minderheden van Joden en Armeniërs. Tevens wonen er veel andere nationaliteiten, met name uit Europa, Noord-Amerika en het Midden-Oosten.

Religie. Volgens een onderzoek van Pew-Templeton uit 2010 behoort 88,1% tot een christelijke kerk. De Grieks-orthodoxe Kerk is veruit de grootste. Kerk en staat zijn weliswaar gescheiden, maar vanwege haar historische betekenis neemt de Orthodoxe Kerk een bevoorrechte positie in die ook in de grondwet is vastgelegd. Ruim 5% van de bevolking is moslim. Andere religieuze minderheden zijn de Sefardische Joden, de rooms-katholieken (ca. 250.000), de Armeense christenen en verschillende kleine protestantse gemeenschappen. Tot Griekenland behoort de autonomie monnikenstaat, het schiereiland Oros Athos.

5. Bevindingen

5.1. Juridische bijstand voor mensen die vastlopen in het asielsysteem is verminderd

Sinds 2015 is juridische ondersteuning voor mensen die asiel willen aanvragen en in procedures zitten sterk teruggelopen. Aan het begin van de vluchtelingencrisis was er veel juridische ondersteuning beschikbaar, maar dat is de afgelopen jaar erg afgebouwd. Kerkelijke hulporganisaties en NGO's hebben afdelingen voor juridische ondersteuning, maar kunnen het werk niet aan.

We horen van kerkelijke hulporganisaties en NGO's dat momenteel steeds meer mensen vastlopen in de procedures of na afwijzing van hun aanvraag helemaal aan hun lot worden overgelaten. Als een aanvraag

wordt afgewezen moeten mensen binnen 30 dagen hun verblijf verlaten en staan ze op straat. Ze kunnen nergens meer aanspraak op maken.

In Thessaloniki en in Katerini ontmoetten we verschillende mensen die in die situatie verkeren. Jonge ouders met kinderen die na acht jaar terug zouden moeten keren naar Koerdistan omdat het een veilig land zou zijn. Maar dat niet kunnen. Jongvolwassenen waarvan de ouders al elders zijn, maar vanwege hun leeftijd niet mee kunnen en verweesd achterblijven. Kansloos. Terug zouden moeten keren naar Irak, omdat het veilig zou zijn. En natuurlijk de kwestie of Turkije een veilig land is. In algemene zin wordt Turkije gezien als een veilig land waar je niet uit zou hoeven vluchten, maar dat geldt niet voor iedereen. Zorgelijk is dat de pushbacks waar ook in Griekenland openlijk over gesproken wordt zich niet alleen bij de grenzen afspelen, maar zich ook voordoen in centra voor opvang van vluchtelingen. Het komt voor dat mensen in een vluchtelingencentrum geïntimideerd worden en teruggestuurd.

5.2. Contact tussen vluchtelingen en de Griekse samenleving helpt bij integratie

In de jaren dat de vluchtelingenaantallen op de Griekse eilanden dramatisch opliepen ging de discussie over relocatie van vluchtelingen in andere landen van Europa. Europese afspraken daarover werden niet nagekomen. Ook niet door Nederland. Nog steeds bestaat het idee dat vluchtelingen die in Griekenland aankomen zo snel mogelijk door willen reizen naar Noord-West Europa. Vluchtelingen en migranten van wie de aanvraag is afgewezen, proberen onder andere via Albanië de weg naar Griekenland te gaan. Eenmaal aangekomen in België, Nederland of Duitsland kunnen ze daar voorlopig blijven, omdat deze landen vluchtelingen niet uitzetten naar Griekenland.

Dramatische taferelen hebben wij niet gezien. De indruk bestaat dat er vanuit Turkije, Bulgarije en Albanië weinig nieuwe vluchtelingen binnen kunnen komen. De grenzen zitten potdicht, mensen die het proberen worden teruggestuurd. Zonder papieren.

Verspreid over Griekenland zijn sinds 2015 diverse vluchtelingencentra ingericht. Er zouden er nu 25 zijn. Wij bezochten enkele van deze centra waar 500 tot 1000 mensen in containerwoningen verblijven. De situatie in deze centra kan zeer verschillen. De sfeer en de mate van persoonlijke vrijheid en het respect voor grondrechten hangt in belangrijke mate van de opstelling van het management af. Centra worden door de Europese Unie gefinancierd. De Europese Unie kan de voorwaarden bepalen waaronder deze centra moeten opereren. Respect voor grondrechten van vluchtelingen en migranten zou ten alle tijden gewaarborgd moeten zijn door degenen die daar verantwoordelijkheid dragen. Centra voor opvang van vluchtelingen en migranten mogen geen detentiecentra worden. Vanwege de recente plaatsing van met Europees geld betaalde hoge muren met prikkeldraad en toegangshekken krijgen we de indruk dat het die kant op kan gaan. Ingeborg Beugel was daar in het gesprek dat wij aan het einde van onze reis met haar hadden erg stellig over: in Griekenland worden met Europees geld detentiecentra voor vluchtelingen ingericht.

Griekenland lijkt momenteel meer grip te hebben op de situatie. Vluchtelingen verblijven in centra of in shelters in verschillende steden. Voor de nabije toekomst stelt zich de vraag waarop het beleid van de Griekse regering zal zijn gericht: doorschuiven, terugsturen of integreren?

De hulporganisaties die wij hebben gesproken hebben programma's ontwikkeld voor integratie van vluchtelingen. Synyparxis richt zich met name op de opvang en begeleiding van minderjarigen. Ook Apostoli

heeft een dergelijk centrum. Apostoli en Caritas richten zich op het geven van onderwijs in taal en cultuur, psycho-sociale ondersteuning. Ook Naomi in Thessaloniki en Perichoresis in Katerini zijn gericht op integratie van nieuwkomers. De mensen die we spreken zeggen ons ook dat ze graag in Griekenland willen blijven.

Griekenland is een groot land (4 keer Nederland) met ruim 10 miljoen inwoners. Een eeuw geleden moest de Griekse bevolkingen uit Klein-Azië noodgedwongen naar Griekenland verhuizen. Aan dit vluchtelingenverleden werd vaak gerefereerd tijdens deze reis. Griekenland moet zeker in staat zijn om nieuwkomers te integreren in hun samenleving.

We hoorden dat initiatieven van kerkelijke organisaties door de overheid werden overgenomen om vervolgens in het ongereede te raken. De vraag is waarom de overheid deze programma's (Katerini, Caritas) naar zich toetrekt en vervolgens niet in staat blijkt ze overeind te houden.

De overheid speelt bij dit alles een centrale rol. Hulp gelden worden via de Griekse regering toegekend aan hulporganisaties. Dat geeft de overheid een machtspositie. Grote projecten zoals de opvang van minderjarigen in shelters en het cash-programma voor vluchtelingen kunnen niet zonder overheidsfinanciering. Vaak zullen het Europese gelden zijn die door de overheid worden herverdeeld.

5.3. Vluchtelingen kunnen na afwijzing van hun aanvraag geen kant meer op

Op onze reis ontmoetten we mensen van wie de aanvraag tot tweemaal toe is afgewezen. Zij staan er dan helemaal alleen voor. Ze hebben geen enkel recht meer op welke ondersteuning dan ook. Hulporganisaties die wat financiering betreft mede afhankelijk zijn van de overheid mogen hen niet helpen.

Hulp aan ongedocumenteerden is in Griekenland strafbaar. Wie iemand zonder papieren in huis opneemt of helpt kan daarvoor voor de rechter worden gedaagd.

Ook mensen die in Lesbos hebben geholpen om vluchtelingen veilig aan land te brengen, zijn aangeklaagd voor mensensmokkel.

De criminalisering van hulp aan vluchtelingen is een buitengewoon ernstige ontwikkeling die op Europees niveau aan de orde moeten worden gesteld.

In Nederland kennen we de bed, bad en brood regeling die na een uitspraak van de rechter tot stand is gekomen. Dit zou ook op Europees niveau geregeld moeten worden.

Het aan het lot overlaten van mensen die een procedure hebben doorlopen is een schending van hun menselijke waardigheid. De zorgplicht van een overheid voor mensen in nood gaat verder dan een juridische procedure.

5.4. Voor nieuwkomers is goed onderwijs en job coaching nodig

Voor de integratie van nieuwkomers zijn kennis van taal en cultuur en het vinden van een baan essentieel. De kerkelijke organisaties die we bezocht hebben zijn juist daarmee bezig.

NAOMI in Thessaloniki heeft een eigen textielproductie opgezet. Ze maken eigen ontwerpen. Migranten krijgen hier een opleiding. Doorstroming naar andere bedrijven is helaas gering, maar het is een begin.

Ook Peri Ergon in Katerini verzorgt naailessen en heeft een winkeltje in de stad waar hun producten verkocht worden. Ook probeert Peri Ergon mensen te begeleiden naar werk zodat ze in hun onderhoud kunnen voorzien.

Synyparxis richt zich met name op de opvang en begeleiding van minderjarigen. In vijf huizen worden ca. 200 jongeren (Afghanen, Syriërs, Iraniërs) in de leeftijd van 12-17 opgevangen en begeleid. Ze krijgen onderwijs en als dat nodig is psychosociale ondersteuning. Bijna allemaal zijn ze alleen in Griekenland terecht gekomen. Zonder familie.

Apostoli richt zich in de sociale hulpverlening op sociaal zwakken en migranten. In de hulpverlening worden ook migranten ingeschakeld. Caritas gaat precies zo te werk.

Apostoli en Caritas zijn beide actief in onderwijs in taal en cultuur.

Apostoli en Caritas zijn beide actief op het gebied van jobcoaching

5.5. Kerken spelen een belangrijke rol in de hulpverlening en dragen bij aan draagvlak voor integratie van nieuwkomers

Kerkleiders spelen een belangrijke rol in de Griekse samenleving. Hun opstelling met betrekking tot migranten en vluchtelingen is van belang. Enkele dagen geleden riep aartsbisschop Ieronymos de Grieken op om Oekraïense vluchtelingen op te nemen.

De kerken in Griekenland zijn zeer actief in de hulpverlening aan migranten en vluchtelingen (zie boven).

Voor zover wij hebben kunnen waarnemen zijn er onderling niet veel contacten. Er zou meer samenwerking mogen zijn.

Voor financiering zijn kerkelijke hulporganisaties afhankelijk van de Griekse overheid en van donororganisaties in het buitenland.

6. Aanbevelingen

6.1. Juridische bescherming

Gelet op de afgenomen aandacht voor juridische bijstand en het grote belang hiervan voor mensen die vastlopen in het asielsysteem, bevelen we aan:

Breng de juridische bijstand voor mensen die vastlopen in het asielsysteem op peil, inclusief capaciteit voor kerkelijke organisaties en NGO's die juridische hulp verlenen.

Gelet op de vrees voor uitzetting naar onveilige landen bevelen we aan:

Maak in Europees verband afspraken over het niet terugsturen naar onveilige landen.

6.2. Integratie

Gelet op de inrichting van gesloten centra voor vluchtelingen bevelen we aan:

Centra voor opvang van vluchtelingen en migranten mogen geen detentiecentra worden. Houd de centra open zodat contact van vluchtelingen met de Griekse samenleving mogelijk blijft.

Gelet op de goede resultaten van kerkelijke en NGO programma's voor de integratie van vluchtelingen bevelen we aan:

Ondersteun kerkelijke en NGO programma's voor de integratie van vluchtelingen financieel en geef deze de nodige ruimte.

6.3. Mensen van wie de asielaanvraag is afgewezen

Gelet op het gebrek aan ondersteuning van mensen van wie de asielaanvraag is afgewezen maar die Griekenland (nog) niet hebben verlaten bevelen we aan:

Begeleid afgewezen asielzoekers naar een duurzaam perspectief, geef hen daarbij de benodigde juridische en maatschappelijke ondersteuning, en het nodige voor het dagelijks bestaan.

Gelet op ontwikkelingen waarin hulp aan vluchtelingen steeds vaker strafbaar wordt gesteld bevelen we aan:

Zorg ervoor dat hulp die met een humanitair oogmerk aan vluchtelingen wordt verleend niet wordt gecriminaliseerd.

6.4. Hulp aan nieuwkomers met onderwijs en job coaching

Gelet op de goede resultaten van kerkelijke organisaties en NGO's om nieuwkomers (asielzoekers met status) onderwijs en job training te bieden bevelen we aan:

Steun kerkelijke organisaties en NGO's die nieuwkomers onderwijs en job training bieden.

6.5. Bijdrage kerken aan hulpverlening en draagvlak voor nieuwkomers

Gelet op de belangrijke rol van kerken in de hulpverlening en hun verworteling in de samenleving die bijdraagt aan draagvlak voor integratie van nieuwkomers bevelen we aan:

Erken de rol van kerken en hun leiders en stimuleer het gesprek tussen kerken en de overheid en de samenwerking tussen kerken onderling en met NGO's.

1. Oproep Geloof en Samenleving van de Remonstranten

VLUCHTELINGEN IN GRIEKENLAND

Notitie voor de Raad van Kerken in Nederland, 8 augustus 2021

1. De vluchtelingencrisis in Griekenland heeft zich voor een deel verplaatst van de eilanden naar het vasteland. De situatie op de eilanden Lesbos, Chios en Samos is nog onverminderd slecht. Veel vluchtelingen leven daar nu al jaren in een uitzichtloze situatie in tentenkampen of in containers. De Griekse regering maakt zich met steun van de Europese Unie meer druk om het tegenhouden van vluchtelingen dan om het regelen van een menswaardige opvang. Journalisten hebben ontdekt dat Frontex vluchtelingen terugduwt naar Turkije. Dat terugduwen vindt buiten het zicht van de media vooral in het Noorden van Griekenland plaats. Frontex is een agentschap van de EU, dat verantwoordelijk is voor de bewaking van de buitengrenzen. Frontex wordt verondersteld ook vluchtelingen te beschermen, maar doet dat niet. Ook het Europese Parlement heeft dit nu vastgesteld, mede door toedoen van de Nederlandse Europarlementariër Tineke Strik.
2. Er bevinden zich naar schatting momenteel 120.000 vluchtelingen in Griekenland, van wie het merendeel zich op het vasteland bevindt. Door de grote aandacht van de media voor de eilanden is er te weinig aandacht voor de enorme problemen op het vasteland. De Griekse regering heeft zijn eigen oplossing gevonden voor de vluchtelingen op de eilanden. Meer dan 50 procent van de asielzoekers wordt erkend als vluchteling. Na een erkenning als vluchteling moeten de vluchtelingen de 'opvang' op de eilanden verlaten en gaan zij naar het vasteland. Vervolgens trekt de Griekse overheid geheel zijn handen van hen af. Ze krijgen geen uitkering, geen medische verzorging, geen scholing en geen huisvesting. Ze worden in Athene of Thessaloniki op de keien gezet. Deze handelswijze is in flagrante strijd met het vluchtelingenrecht maar de Griekse regering komt ermee weg omdat andere EU-lidstaten de Griekse regering hierop niet aanspreken. Een van de gevolgen van dit Griekse beleid is dat vluchtelingen die een erkenning hebben gekregen proberen door te reizen naar andere landen in West-Europa. Op grond van het Dublinverdrag konden de vluchtelingen echter linea recta naar Griekenland teruggestuurd worden. De Nederlandse overheid heeft dit ook geprobeerd. De Duitse overheid aarzelde, omdat in Duitsland meer begrip bestaat voor de uitzichtloze situatie van vluchtelingen in Griekenland. Inmiddels hebben zowel Duitse als Nederlandse rechters uitzetting naar Griekenland verboden.
3. De beroerde situatie van de vluchtelingen in Griekenland kan niet los gezien worden van de algehele misère in Griekenland. Het Griekse volk heeft zwaar moeten boeten voor het onverantwoordelijke gedrag van de Griekse regeringen in het verleden. Toen de Griekse staatsschuld zo hoog werd dat deze de stabiliteit van de Euro dreigde te ondermijnen heeft de EU de Griekse staat gedwongen om drastisch te bezuinigen. Dat leidde tot kortingen op pensioenen, een inkrimping van het overheidsapparaat, bezuinigingen op de toch al gammele gezondheidszorg en tot een enorme werkloosheid, waardoor een half miljoen Griekse jongeren het land verlaten heeft om elders werk te zoeken. De stabiliteit van de Euro is hersteld maar wel over de rug van de Grieken. De paradox is dat vanwege corona anno 2021 binnen de Westerse wereld een grote staatsschuld niet meer als een probleem wordt gezien. Dat inzicht kwam voor de Grieken te laat.

Voor Griekenland had corona het extra nadelige effect dat de belangrijkste bron van inkomsten, het toerisme, geheel is weggefallen. Het is in zo'n situatie wel heel veel gevraagd van een bevolking om dan ook nog ruimhartig vluchtelingen op te vangen. Het gevaar bestaat dat de vluchtelingen nu aangezien worden als de veroorzakers van de problemen. Ook Griekenland kent organisaties en politieke partijen die graag alle schuld op buitenlanders schuiven.

4. Waar overheden falen zijn er gelukkig altijd burgers die het anders zien en het heft in handen nemen en die doen wat mensen behoren te doen namelijk elkaar helpen. Zo ook in Griekenland. Talloze Ngo's hebben op Lesbos en op Samos geweldig veel en goed werk verzet toen die eilanden grote aantallen vluchtelingen moesten opvangen. Ook in het Noorden van Griekenland zijn Ngo's actief in de opvang van vluchtelingen.
5. Een hele goede is Naomi, een kerkelijke NGO In Thessaloniki. Naomi biedt huisvesting, sociale, juridische en medische begeleiding. Naomi heeft met succes een textielproject opgezet. Vluchtelingen maken textiel dat via Duitse Ngo's verkocht wordt. Naomi is goed ingebed in de Thessaloniki en Noord-Griekenland en onderhoudt de nodige relaties met ander Ngo's. Naomi is in 2011 ontstaan vanuit de Duitstalige protestantse gemeente van Thessaloniki, maar is breder dan dat en noemt zichzelf met recht en reden oecumenisch. Er zijn goede contacten met de kleine maar hardwerkende Griekse protestante kerken en er is een brug geslagen naar de Grieks Orthodoxe Kerk, de staatskerk van Griekenland.

De naam Naomi is ontleend aan de persoon Naomi in het Bijbelboek Ruth. Naomi en haar schoondochter Ruth waren ook tegen hun zin onderweg. De Nederlandse Remonstranten kregen signalen dat het water bij Naomi over de schoenen liep en hebben per direct financiële hulp geboden. Naomi ontvangt steun van vier Duitse Landeskirchen en de Remonstranten zijn nu in gesprek met die Duitse kerken om te zien hoe Naomi structureel in de komende jaren geholpen kan worden.

6. Naomi is blij met de financiële steun, maar vraagt nadrukkelijk aan de Duitse en de Nederlandse kerken om op bezoek te komen. Naomi ziet met afgrijzen hoe er met steun van de EU hekken van beton en prikkeldraad gebouwd worden om vluchtelingenkampen in Griekenland. Naomi ziet hoe vluchtelingen teruggeduwd worden over de Griekse grenzen. De leiding van Naomi vraagt zich vertwijfeld af of er in Nederland wel besef is hoe uitzichtloos de positie van vluchtelingen in Griekenland is en wat de feitelijke rol van de EU is.

Ook de in Brussel gevestigde Churches Commission for Migrants in Europe (CCME) vraagt om meer aandacht voor de problemen van vluchtelingen in Griekenland en de rol van de kerken aldaar en is bereid om een bezoek aan vluchtelingenkampen in Griekenland en aan Griekse kerken te helpen faciliteren.

Een bezoek van kerkleiders heeft de volgende functies:

- Solidariteit betuigen met de kerken en de Ngo's die zich inzetten voor vluchtelingen in Griekenland;
- Publicitaire aandacht voor de ellendige opvang van vluchtelingen op Europees grondgebied en de dubbele rol van de EU. De EU vraagt in openbare documenten om respect voor mensenrechten, maar financiert gelijktijdig onaanvaardbare repressie tegen vluchtelingen.

Natuurlijk hopen we dat de Griekse en de Nederlands regering in het kader van de Europese Unie een echte oplossing vinden. Maar daar is druk voor nodig. Ook van de kerken.

2. Persbericht - Solidariteitsbezoek Raad aan vluchtelingen Griekenland

Van zondag 13 tot en met vrijdag 18 maart bezoekt een delegatie van de Raad van Kerken in Nederland kerken en hulporganisaties die zich inzetten voor vluchtelingen in Griekenland. Dit land aan de Europese zuidoost grens vangt al jarenlang veel vluchtelingen op, maar voelt zich in de steek gelaten door Europa.

De reis heeft twee doelen: In de eerste plaats solidariteit betuigen met Griekse kerken en hulporganisaties. Zij zetten zich in hele moeilijke omstandigheden in voor vluchtelingen in Griekenland. Het land ligt aan de buitengrens van de Europese Unie. Veel vluchtelingen zetten hier voor het eerst voet aan land in Europa. Door Europese regelgeving (het Dublin verdrag) ontbreekt een mechanisme om de vluchtelingen eerlijk over alle EU-landen te verdelen. Omdat Griekenland al jarenlang een economische crisis doormaakt, staat de steun aan vluchtelingen in het land onder zware druk.

In de tweede plaats wil de Raad van Kerken de situatie van vluchtelingen in Griekenland nadrukkelijk onder de aandacht brengen van de miljoenen Nederlandse kerkleden en de politici in Den Haag. De reis zal zeker ook als spiegel kunnen dienen voor Nederland, dat meer voor vluchtelingen kan en moet doen.

Bemoedigend signaal

De Griekse kerken en hulporganisaties zien uit naar deze reis, die voor hen een bemoedigend signaal is in een zware tijd. De steun aan vluchtelingen staat sterk onder druk. Diverse organisaties hebben rapporten gepubliceerd over vluchtelingen die met geweld de grens naar Turkije worden overgezet, in strijd met alle internationale verdragen. Ook heeft Griekenland wetten uitgevaardigd die hulp aan vluchtelingen met boetes en celstraffen bestraft. Journalisten voelen zich steeds minder vrij over de situatie te berichten.

De Raad van Kerken zet zich al jarenlang in voor een humane opvang van vluchtelingen, in Nederland, maar ook in Europa, via deelname aan de Churches' Commission for Migrants in Europe.

<https://www.raadvankerken.nl/nieuws/2022/02/vluchtelingen-in-griekenland-solidariteitsbezoek-raad-van-kerken/>

3. Samenstelling delegatie

De delegatie bestond uit:

Drs. Geert van Dartel (voorzitter Raad van Kerken) - delegatieleider

Ds. Christien Crouwel (algemeen secretaris Raad van Kerken)

Mgr. Ron van den Hout (rooms-katholieke Bisschop van het bisdom Groningen-Leeuwarden)

Ds. Karin van den Broeke (programmaleider Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland)

Drs. Annelies Klinefelter (voorzitter Christian Peacemakers Teams Nederland, Algemene Doopsgezinde Sociëteit)

Dr. Goos Minderman (vice-voorzitter werkgroep Vluchtelingen van de Raad van Kerken, voorzitter van de CCME, Churches Commission of Migrants in Europe)

Dhr. Coen van Loon (diaken in de Rooms-Katholieke Kerk)

Mw. Tineke van der Stok (Communicatie-medewerker Kerk in Actie van de Protestantse Kerk in Nederland) - communicatie

Dhr. Hans Meyer - vervoer

4. Van dag tot dag - de weblogs

Solidariteitsbezoek Raad aan Vluchtelingen Griekenland (Persbericht)

<https://www.raadvankerken.nl/Nieuws/2022/02/Vluchtelingen-In-Griekenland-Solidariteitsbezoek-Raad-Van-Kerken/>

15-3 Schrijnende Verhalen van Vluchtelingen in Thessaloniki

<https://www.raadvankerken.nl/Nieuws/2022/03/Schrijnende-Verhalen-Van-Vluchtelingen-In-Thessaloniki/>

16-3 Kerk Als Baken van Hoop in Moeilijke Tijden

<https://www.raadvankerken.nl/Nieuws/2022/03/Kerk-Is-Een-Baken-Van-Hoop-In-Moeilijke-Tijden/>

17-3 Hulp aan Vluchtelingen en Arme Grieken in Athene

<https://www.raadvankerken.nl/Nieuws/2022/03/Hulp-Aan-Vluchtelingen-En-Arme-Grieken-In-Athene/>

18-3 Een Druppel Op Een Gloeiende Plaat?!

<https://www.raadvankerken.nl/nieuws/2022/03/een-druppel-op-een-gloeiende-plaat/>

24-3 Griekse kerk helpt iedereen in nood: 'Hopeloosheid past niet bij de kerk'

<https://protestantsekerk.nl/nieuws/griekse-kerk-helpt-iedereen-in-nood-hopeloosheid-past-niet-bij-de-kerk/>

5. Achtergrondinformatie over bezochte partners

Naomi (Thessaloniki)

Ökumenische Werkstatt für Flüchtlinge

Emergency Aid for refugees (food, medicine, shelter)

and a wide program of integration measures for social participation.

Nothilfen für Flüchtlinge in Thessaloniki und in umliegenden Notlagern (Camps)

In Zusammenarbeit und in engem Einvernehmen mit anderen Nichtregierungsorganisationen (NGOs) werden Flüchtlinge durch NAOMI-Mitarbeiterinnen und Ehrenamtliche bzw. Freiwillige bei der Bewältigung ihres täglichen Lebens unterstützt und in ihren Vorhaben ermutigt. Zu diesem Zweck werden Beratungen durchgeführt und in vielen Fällen Sachleistungen sowie Finanzhilfen bereitgestellt. Dabei wird ein persönlicher Kontakt mit den Schutzsuchenden hergestellt und nach und nach ein Vertrauensverhältnis aufgebaut.

<https://naomi-thessaloniki.net/>

<https://www.facebook.com/NAOMIPROJEKT1/>

Perichoresis (Katerini)

Perichoresis NGO is a humanitarian and non-profit association, based on volunteerism. Association's fundamental principles are philanthropy and social & religious humanism based on Christian ideals, as mentioned in Holy Bible. Perichoresis NGO mission is the alleviation of human hardship regardless of ethnicity, race and creed. Perichoresis' vision is to embrace every destitute fellow human being and encompass all people, both native and foreign, in the spirit of inclusion, providing protection, accommodation, medical / pharmaceutical care, legal support, social inclusion and educational programs. Our involvement in the refugee crisis began in February 2015 when a group of volunteers from the Greek Evangelical Church of Katerini, visited Eidomeni, on the border between Greece and FYROM. The majority of the members of the Evangelical Church of Katerini are descendants of Greek refugees from Pontus, Cappadocia and Asia Minor. Our ancestors were forced to leave their homes in 1922.

<https://www.perichoresis.ngo/>

Apostoli (Athene)

Apostoli was founded in 2010 by the Holy Archdiocese of Athens in the form of a non-profit civil organisation with humanitarian, developmental and educational activities with both nationally and internationally. The objective and continuous attempt is for APOSTOLI to henceforth become the instrument, the tool, the humble factor of relief for people.

<https://mkoapostoli.com/en/>

Caritas Hellas

Founded in 1976 by the Catholic Bishops in Greece, Caritas Hellas (Caritas Greece) has a mission to promote and safeguard human dignity through social support services to migrants and refugees, advocate on behalf of the poor and needy and provide humanitarian aid when natural disasters or other types of emergency situations occur.

Caritas Hellas has an extensive range of programmes that include offering nourishment and expert social support services to a rapidly growing population of refugees and immigrants, young people in need, the elderly and needy families. On a daily basis, the service includes the distribution of food, clothes, education, counselling and psychological support to 300 people, including 80 children. In addition, Caritas Hellas also has a prison-visiting programme that offers ethical support and facilitates links with families.

<https://www.caritas.org/where-caritas-work/europe/greece/>

Caritas is te vinden in Athene, bij de Armeense katholieken, in Thessaloniki, Theia Pronoia (Divine Providence), op Corfu, Kreta, Naxos-Tinos, Rhodos, Santorini, Syros en Chios.

“Caritas Hellas coordinates operations in emergencies, implements social work and advocates for a better and fairer world for all people.”

<https://caritas.gr/en/our-work-en/>

Greek Council for Refugees (Athene)

The Greek Council for Refugees is a Non- Governmental Organization, which has been active since 1989 in the field of asylum and human rights in Greece. It was founded by Hari Brissimi and 20 more people aiming to defend the rights of refugees in Greece.

Hari Brissimi was the first woman in charge of an international organization as she was the Director of the United Nations High Commissioner for Refugees in Geneva.

On a daily basis, GCR welcomes and offers free legal and social advice and services to refugees and people coming from third countries who are entitled to international protection in our country, while special emphasis is put on vulnerable cases, such as unaccompanied minors, victims of trafficking etc. The ultimate goal is their protection and their smooth integration in our country.

<https://www.gcr.gr/en/our-work/who-we-are>

Synparxis -Ecumenical Refugee Programme (Athene)

'Integration Centre for Migrant Workers-Ecumenical Refugee Program

(KSPM-ERP)' is a non-profit organization of the Church of Greece founded on July of 2012 as the successor of the Integration Centre for Migrant Workers which had been operating as an office of the Holy Synod of the Church of Greece since 1978, aiming initially at socially and financially supporting the reintegration of Greek returnees from German-speaking countries.

Ever since the 1990s, when migrants and refugees started flowing into Greece, the Integration Centre for Migrant Workers extended its scope to providing services to asylum seekers and refugees by founding a new office, the Ecumenical Refugee Program.

On 2/3/2021 the Holy Synod of the Church of Greece, following a proposal by the Steering Committee of our Center, approved the change of the name to Synparxis – Ecumenical Refugee Programme.

www.kspm-erp.com

www.facebook.com/SYNYPARXIS.ERP/

6. Eerdere Statements kerken over Griekenland

Bezoek van Paus Franciscus aan Griekenland (december 2021)

Pope Francis on Lesbos: Stop this shipwreck of civilization

The Pope on Sunday visited the Reception and Identification Centre of Mytilene on the island of Lesbos.

While there, he heard the testimonies of migrants, and told those present migration is a humanitarian crisis that concerns everyone.

<https://www.vaticannews.va/en/pope/news/2021-12/pope-francis-on-lesbos-stop-this-shipwreck-of-civilization.html>

On Saturday December 4, 2021, at 6.45 p.m., at the conclusion of the first day of his apostolic journey to Greece, Pope Francis returned to the Nunciature, where waiting for him was a group of seven of the nine Jesuits working in Greece, that is, the members of the Athens community.

When they were seated in a circle, a spontaneous conversation began that lasted an hour.

<https://www.laciviltacattolica.com/the-logic-of-the-inexplicable-pope-francis-in-conversation-with-the-jesuits-of-greece/>

CCME - Let us save another million vulnerable people (oktober 2021)

The extraordinary General Assembly of the Churches Commission for Migrants in Europe (CCME) has issued a message "Together we can save a million vulnerable humans in Europe again!" The assembly was held 14 to 16 October 2021.

The message calls on European institutions, citizens and churches across Europe to protect a million of the most vulnerable refugees and migrants by bringing them to Europe.

<https://www.ceceurope.org/ccme-together-we-can-save-a-million-vulnerable-humans-again/>

Geef het asielbeleid een ziel, ook op langere termijn (september 2021)

Ds. René de Reuver: Het is vanzelfsprekend dat de Nederlandse regering nu alles op alles zet om ruimhartig Afghansen naar Nederland te evacueren. Dat is goed, maar ik hoop en verwacht dat de Nederlandse regering deze acute ruimhartigheid om weet te zetten naar langdurige en fundamentele barmhartigheid ten opzichte van mensen die op zoek zijn naar veiligheid.

<https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/geef-het-asielbeleid-een-ziel-ook-op-langere-termijn/>

Protestantse Kerk teleurgesteld over Griekenland-deal coalitie (11 september 2020)

De opvang van 50 minderjarige vluchtelingen en 50 personen in gezinsverband met minderjarige kinderen waartoe het kabinet donderdag 10 september besloot, is alleen voor deze 100 mensen goed nieuws. "Het biedt geen zicht op een oplossing voor de duizenden migranten die door de massale brand verdreven zijn uit kamp Moria en dringend een veilige plek nodig hebben", aldus Jurjen de Groot, directeur Kerk in Actie. "De brand toont wederom aan dat we de asielaanpak aan de grens van Europa niet aan Griekenland kunnen overlaten, maar gezamenlijk moeten aanpakken. Teleurstellend dat het kabinet hier geen stappen wil zetten."

<https://www.protestantsekerk.nl/nieuws/protestantse-kerk-teleurgesteld-over-griekenland-deal-coalitie/>

7. Enkele artikelen over vluchtelingen in Griekenland

Ds. Alke Liebich werkte drie maanden in een vluchtelingenkamp

<https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/ds-alke-liebich-werkte-drie-maanden-in-een-vluchtelingenkamp/>

“Via een Duits-Griekse oecumenische hulporganisatie kon ik najaar 2020 aan het werk in een inloophuis voor meisjes en jonge vrouwen, net buiten het kamp aan de rand van Thessaloniki.

Ons huis was elke middag open, behalve op zaterdag. Gelukkig kon het inloophuis tijdens de pandemie openblijven. Wel stond er stevast een politiebusje voor de deur om erop te letten dat er niet te veel mensen binnen waren.”

NGOs raise alarm at growing hunger amongst refugees and asylum Seekers in Greece

Refugees International, [November 29, 2021](#)

A halt to cash assistance for asylum seekers, and the denial of food support to recognised refugees and rejected asylum seekers is creating a hunger crisis in Greece, warn 27 NGOs and civil society organisations.

“The women in Eleonas camp keep telling us that their children are crying at night with hunger. Mothers now don’t have money for baby milk so they mush up biscuits in water instead.” said Emily Wilson of Project Elea. One chronically ill father of three children from Afghanistan, said “If I don’t eat it’s fine but I can’t leave my babies hungry”.

7 vragen over de mislukte EU-Turkijedeal

<https://www.vluchtelingenwerk.nl/nl/artikelen/nieuws/7-vragen-over-de-mislukte-eu-turkijedeal>

Nieuws Vluchtelingenwerk 10 maart 2020

Vluchtelingenbootjes die afgelopen dagen op zee werden beschoten, hulpverleners die urenlang in een auto vastzaten omdat ze door rechtsextremisten werden belaagd en een politie die de grens in Griekenland met traangas en versperringen op slot zet. Op de Griekse eilanden en aan de grens met Turkije voltrekt zich op dit moment een humanitaire ramp. Een crisis in een crisis, veroorzaakt door de EU-Turkijedeal. 7 vragen.

Op een schild naar Europa

De ramp in de Griekse hoofdstad is mogelijk nog groter dan op Lesbos.

[Ingeborg Beugel](#) 3 februari 2021 – verschenen in De Groene, [nr. 5](#)

‘Herinner je je nog begin februari vorig jaar? Ik zal het nooit vergeten’, schampert Evropy, een Atheense yogalerares die al jaren onvermoeibaar vrijwilligerswerk doet met vluchtelingen in het stadscentrum. Vluchtelingenfamilies die de gruwel van Griekse opvangkampen in Attica niet meer aankonden, waren uitgebroken en zetten samen met lokale activisten succesvolle leefgemeenschappen op. De kinderen gingen naar scholen in de buurt. Mannen werkten als moderne slaven. Vrouwen deden het huishouden, legden moestuintjes aan. Ze hadden een minimaal waardig bestaan opgebouwd.

De rechtse premier Kyriakos Mitsotakis, winnaar van de verkiezingen van juli 2019, ontruimde tussen augustus en december alle kraakwoningen. Ouders en kinderen werden van hun bedden gelicht *at gunpoint*, moesten toekijken hoe de voordeuren voor hun ogen werden dichtgemetseld – langzaam verdwenen de kindertekeningen aan de muren van de ingangshallen achter bakstenen en cement – werden gedwongen in bussen te stappen die de families naar verschillende kampen in alle uithoeken van Hellas reden. Militaire helikopters klapwiekten als in een scène van *Apocalypse Now* boven de krakerswijk Exarchia. De gezinnen die een hechte gemeenschap hadden gevormd werden uit elkaar gereten, Griekse

ouders die eisten dat de vluchtelingenvriendjes van hun kinderen terug naar school moesten worden genegeerd.

Nu werkt Evropy met gezinnen op straat, corona of niet. Ze is doodmoe, want de gezinnen en alleenstaanden mét status en verder níets, ook zonder geld om te eten, verzamelen zich in het centrum. De ramp in de Griekse hoofdstad is zo mogelijk nog groter dan op Lesbos.

Evropy brijst door de telefoon. ‘Nadat Brussel tien jaar lang mijn land kapot had bezuinigd, ons een decennium lang had beschimpt en bespuugd omdat we luie belastingontduikende profiteurs waren, prees EU-commissaris voor Asiel en Migratie Ylva Johansson Griekenland opeens als “het schild van Europa”, het dappere grensland dat Europa beschermt tegen de invasie van ongewenste vreemdelingen. Weet je nog?’ Ze verslikt zich van woede. Sindsdien mag Griekenland ongestraft mensenrechten schenden, illegale *push-backs* doen, 120.000 mensen en kinderen in vluchtelingenkampen laten creperen.

Vannacht is een vluchteling op een houten schild op Chios aangespoeld, vertelt Evropy. ‘Te klein om door de kustwacht te worden opgemerkt. Op een schild!’ Ik check, het klopt. De man heeft op een Turks strand een vlot in elkaar geflanst. Maar Evropy noemt het een schild.

Het aantal in 2021 getelde doden en vermisten op de Middellandse Zee volgens het Missing Migrants Project (IOM): 105

Zie ook:

<https://www.groene.nl/artikel/drijfspartelen-naar-het-turkse-strand> ;

Journalist Ingeborg Beugel confronteert Mitsotakis en Rutte met leugens

UNHCR- VN-Vluchtelingenorganisatie waarschuwt voor toenemend geweld en mensenrechtenschendingen aan Europese grenzen

<https://www.unhcr.org/nl/2022/02/toenemend-geweld-mensenrechtenschendingen-aan-europese-grenzen>
/ Femke Joordens, ma 21 feb. 2022

UNHCR, de VN-Vluchtelingenorganisatie, maakt zich grote zorgen over het toenemend aantal geweldsincidenten en ernstige mensenrechtenschendingen tegen vluchtelingen en migranten aan verschillende Europese grenzen. Deze leiden regelmatig tot tragisch verlies van mensenlevens. Geweld, mishandeling en pushbacks worden nog steeds regelmatig gemeld bij meerdere land- en zeegrenzen, binnen en buiten de Europese Unie (EU), ondanks herhaalde oproepen van VN-organisaties, waaronder UNHCR, intergouvernementele organisaties en NGO's om een einde te maken aan dergelijke praktijken. [...]

8. Fotobijlage

Thessaloniki - Hassan aan het werk in het atelier van NAOMI

Thessaloniki - Geert van Dartel neemt het fotoboek in ontvangst dat gemaakt is door meisjes van de workshop fotografie

Kamp Schisto Athene - De Syrische Hamad in de deuropening van de container waar hij verblijft met zeven andere familieleden

Athene - Voedsel uitdeelpunt van Apostoli

Athene - Tuintje op de kamer van een van de jongens in het opvanghuis van Synyparxis

Athene - Ontvangst door aartsbisschop Ieronymos II

9. Brief waarin Synyparxis bedankt voor de steun

Athens, 29/03/2022

Dear Geert,

Dear Cristine,

Thank you so much for your letter.

Your kind words, your genuine interest and compassion have touched us deeply and filled us with strength and optimism to continue our mission.

On behalf of the Church of Greece and our President, Metropolitan of Ilion Athenagoras, I would like to extend once more our sincerest and most heartfelt thanks to you and all the members of your delegation for your visit to Greece and our organization.

When, a few years ago, I was appointed by the Holy Synod as the Director and legal representative of SYNYPARXIS, committed as I might have been, I could not have imagined neither the range and magnitude of the challenges that laid ahead nor, however, the fulfillment and satisfaction I would receive by putting into practice the evangelical words of supporting our brothers and sisters in need regardless of race or religion.

I can assure you that our organization, the heart of which is our dedicated and experienced professionals, is doing everything within its power to provide the best possible support to refugees and migrants and especially unaccompanied minors. The difficulties and challenges, as we've discussed and as you very aptly mention in your letter, are various and complicated, however we feel that it's our duty as humans and as Christians to not be overwhelmed by them.

We believe that by working together, we can make a difference and keep the hope for a better future alive.

Your encouragement and support are definitely very much appreciated and we are always at your disposal for exploring ways of cooperation to promote our mutual goals.

God bless you!

Yours in Christ

Arch. Panteleimon Papasynefakis
General Director

SYNYPARXIS - ECUMENICAL REFUGEE PROGRAMME - NON-PROFIT ORGANIZATION OF THE CHURCH OF GREECE
Main Office: 5, Tzortz str., 106 82 Athens, Greece | 210 3808978-79|info@synyparxis.org| www.synyparxis.org